

GÖTEBORGS 8:E
BAPTISTFÖRSAMLING

SALIGA ÄR DE ÖDMJUKA

Matt 5:5 • Predikan i G8B, 2018-05-13 • Johnny Lithell

INLEDNING

När vi nu kommer till den tredje saligprisningen ska vi se att det skett en stegring. De första två – att vara fattig i anden och att sörja sin synd – var förhållandevis lätta att förstå. Kanske kan de också upplevas lättare att uppnå. Men denna tredje saligprisning är betydligt mer komplex och man skulle också kunna uppfatta den mer krävande, även om jag tror att det skulle vara en missuppfattning. Dels en missuppfattning av hur enkla de två första var och en missuppfattning av hur svår den tredje är.

Saliga är de ödmjuka, för de ska ärva jorden. Än en gång måste vi påminna oss om att den som är kristen är en person som är född på nytt. Det är en person som fått en ny natur. Det är inte en skillnad i kvantitet, att den kristne klarar av att göra fler goda gärningar. Det är en skillnad i kvalitet. Det är en ny människa, en ny skapelse, som tillhör ett annat rike. Och världen är inte bara olik honom, världen kan inte alls förstå honom. Den kristne är en gåta för världen. Det finns något hemlighetsfullt, något mystiskt, hos den som är född på nytt. Det är en person som genomgått en förvandling som inte syns på utsidan, men som orsakar en helt ny livshållning – en helt ny riktning.

Här talar Jesus om ödmjukhet. Den som är ödmjuk kan skatta sig lycklig, för den ska ärva jorden. Det betyder inte att vi själva producerar en ödmjukhet och att vi sedan får jorden som lön för vårt arbete. Nej, ödmjukheten är något som flödar ut ur den förvandling som skett med oss. Det är inte något framtvingat eller tuktat. Det är naturligt.

Saligprisningarnas flöde

Återigen får vi påminna oss om saligprisningarnas flöde. De är inte slumpvis utkastade utan kommer i en väl genomtänkt ordning. Det börjar med den mest grundläggande, ”saliga är de som är fattiga i anden”. Det är det fundamentala tillståndet som i sin tur leder till sorg, allteftersom vi blir medvetna om vår synd och oförmåga att rädda oss själva, vilket i sin tur leder till ödmjukhet. Men det finns inte bara en logisk följd mellan dem, det finns också en stegring.

I den första saligprisningen inser vi vår svaghet och oförmåga. Vi vet att vi ska stå inför Gud, vilket inte bara innebär att försöka leva upp till den nivå som de tio budorden sätter, utan även den nivå som bergspredikan och som vi ser i Jesu eget exempel. Det får oss att förstå att vi är i förtvivlat behov av räddning. Det är inte så att vi kan göra lite själva och få lite hjälp på traven. På egen hand är det helt ute med oss.

Det leder vidare till den andra saligprisningen. När vi inser vår egen synd och ser att till och med våra bästa gärningar, till och med det vi tidigare ansåg att ”det måste väl ändå vara värt något” är genomsyrate av synd och själviska motiv, sörjer vi och ropar ut med Paulus, ”jag arma människa! Vem ska rädda mig från denna dödens kropp?”

Men här kommer vi till något som kommer ännu närmare, som är ännu mer avslöjande. Saliga är de ödmjuka. Här når vi nu en punkt där det inte bara handlar om oss själva utan där vi också kommer i kontakt med andra.

Det är *en* sak, en *stor* sak, för mig att se min egen hjälplöshet och oförmåga. Det är en sak för mig att se hur min synd för mig mot en avgrund. Men hur mycket svårare är det inte när andra människor också ser det, och kanske rentav påpekar det? Särskilt om de inte har hundra procent rätt! Tänk om de bara har fem procent rätt? Jag tror att vi alla föredrar att, så att säga, tala sant om oss själva, hellre än att låta andra göra det. I de första två saligprisningarna hade jag bara med mig själv att göra. Men nu måste jag också ha med andra att göra. Då blir det hela betydligt mer komplext och komplicerat. Och, för all del, vackert.

Principen: nåden förvandlar!

Innan vi kommer in på själva texten vill jag försöka förklara den princip som är verksam här. Jag tror att det är avgörande att vi förstår den innan vi kommer till texten eftersom det annars lätt leder till missförstånd. När vi nu ska tala om ödmjukhet så talar vi i teologiska termer om helgelse. Vad är då helgelse?

Den Lilla Westminsterkatekesen från 1647 sammanfattar det kärnfullt. Den 35:e frågan är ”vad är helgelse” och svaret lyder:

Heligelse är det verk av Guds fria nåd, varigenom vi till hela människan förnyas efter Guds avbild och blir förmögna att alltmer dö bort från synden och leva för rättfärdigheten.

Helgelse är alltså ett pågående verk, där den kristne förnyas och alltmer dör bort från synden. Det är något som *verkas* in i oss; till skillnad från rättfärdiggörelsen som är en enskild akt, en Guds handling där vi förklaras rättfärdiga (se frågorna 33 och 34). Gradvis förnyas vi efter Guds avbild.

Men lägg märke till vem det är som handlar. Helgelsen är det verk *av Guds fria nåd*, varigenom vi förnyas. När vi förnyas är det alltså inte för att vi är duktiga utan för att Gud verkar det i oss, av nåd, som en gåva. Det är Gud som frälser oss. Det är Gud som förklarar oss rättfärdiga på grund vår förening med Kristus och det är Gud som gradvis förnyar oss efter sin bild.

Om man sedan tittar på den Stora Katekesen så finns svaret lite mer utförligt i fråga nummer 75. Där står det bland annat att det sker genom ”...hans Andes kraftfulla verkan tillämpande Kristi död och uppståndelse...”. Vår helgelse är alltså ett Guds verk som sker genom den Helige Ande. Och det sker genom att Anden tillämpar Kristi död och uppståndelse. Det är alltså kristocentriskt. Kristus är vår rättfärdighet och vår helgelse. Gud Fadern ger det av nåd, den helige Ande verkar det i våra liv genom att tillämpa Kristi död och uppståndelse.

Så låter teologin. Det är alltså inte bara så att Gud ger rättfärdiggörelsen som en gåva. Det är inte bara så att han ger dig trons gåva, att han öppnar ditt hjärtas öga så att du kan se vad Kristus gjort för dig och vända dig till honom. Det är bara så att han förklarar dig rättfärdig,

förlåter dig din synd och adopterar dig som sitt eget barn. Han ger dig också helgelsen av nåd. Han låter Anden verka i ditt hjärta så att du mer och mer förstår Kristi död och uppståndelse, och därigenom gradvis förändras.

Men vad betyder det då? Det är bara en massa teologiska ord uppräddade efter varandra. Vad betyder de?

När Paulus skriver till församlingen i Kolosse säger han i brevets inledning att evangeliet bär frukt, överallt i världen och också hos dem, från den dag de fick höra det och *lärde känna Guds nåd som den verkliga är*. De fick alltså höra evangeliet, att Jesus dött och uppstått för deras skull. Och detta bar frukt – det resulterade i förvandlade liv. Också hos dem, när de lärde känna Guds nåd som den verkliga är.

Principen är att det är Gud som förvandlar, av sin nåd. Det är Gud som förvandlar när du för första gången kommer till tro på honom och det är Gud som förvandlar under hela ditt liv. Allt det goda du har, har du fått som en gåva, av Guds fria nåd. Du blir förvandlad när du lär känna Guds nåd som den verkliga är. Du blir förvandlad när budskapet om Kristi död och uppståndelse får sjunka djupare och djupare in i dig. Den helige Ande tillämpar det – du ser mer och mer av vad det betyder för dig. Det får bäring på fler och fler områden i ditt liv.

Allt det här innebär att när vi nu talar om ödmjukhet och du känner att det låter stort och svårt så ska du inte tänka ”jag måste ta mig samman och göra bättre”. Nej, låt det driva dig till Guds nåd. Låt det driva dig till Kristus. Låt det bli till en bön för dig, att Anden skulle fortsätta verka och tillämpa Kristi död och uppståndelse i din varelse. Be om ett mirakel. Vi talar om salighet – vi talar om vägen till fullkomlig och orubblig lycka. Det är Guds verk från början till slut. Och han vill ge dig det. Men du måste komma med tomma händer.

Så – då har jag lagt en lång stund på att tala om saligprisningarnas flöde och hur det är Gud som förvandlar och skapar ödmjukhet, genom den Helige Ande, av nåd. Låt oss då gå in i texten och försöka förstå vad ödmjukhet handlar om. Jag delar upp det i tre punkter:

1. Vi börjar i negativa termer och funderar på vad ödmjukhet *inte* är.
2. Sedan fortsätter vi mer positivt och talar om vad det är.
3. I den tredje punkten frågar vi vad det betyder för oss här och nu.

I. VAD ÖDMJUKHET INTE ÄR

För det första. Vad ödmjukhet *inte* är.

En naturlig egenskap

Det första jag vill säga är att ödmjukhet i biblisk mening inte är en naturlig egenskap. Det är inte fråga om att man kan vara född med mer eller mindre ödmjukhet. Det är något som kännetecknar alla kristna, oavsett vilket århundrade eller vilken kultur man är född in i. Det är något som helt och hållet verkas fram genom Guds Ande.

Slöhet, "låt gå"

Ödmjukhet är inte heller detsamma som slöhet, eller en ”låt gå”-attityd. Det finns folk som kan verka ödmjuka, men som i själva verket inte alls är ödmjuka utan lata eller rädda eller

överrandliga. Så att när något händer som fordrar en reaktion så väljer de alltid att ta den minst kostsamma vägen. Men det har inget med ödmjukhet att göra.

Snällhet

Ödmjukhet är inte heller detsamma som snällhet. Det finns många människor som är snälla och mer eller mindre behagliga i sin naturliga läggning. Men det är något biologiskt, av den sort som vi ser i olika djur. En hund kan vara snällare än en annan. Det är inte ödmjukhet. Att söka kompromiss till varje pris är inte ödmjukhet.

Motsatser

Den egenskap som Jesus talar om är alltså inte något som vi har mer eller mindre medfött. Det är något som verkas fram genom Guds Ande. Det är inte heller slöhet eller en låt gå-attityd och det är inte heller detsamma som snällhet. Nu går vi vidare och tittar på några motsatser till ödmjukhet. Jag nämner fyra stycken.

1. *Snabb till vrede*

Den första motsatsen till ödmjukhet är att vara snabb till vrede. Den gammaltestamentliga boken Predikaren säger ”var inte snar till vrede, för vrede bor i dårars bröst” (7:10). Också kloka människor kan bli arga, men vreden bor i dårars bröst – det är där den lever och frodas.

2. *Illvilja (malice)*

Den andra motsatsen till ödmjukhet är illvilja. Att vilja någon ont, eller hata. 1 Joh 3:15 säger,

1 Johannesbrevet 3:15 (SFB-98)

¹⁵Den som hatar sin broder är en mördare, och ni vet att ingen mördare har evigt liv i sig.

Illvilja, eller hat, är detsamma som mord. I Herrens bön ber vi att Gud ska förlåta oss såsom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Om vi är fulla av illvilja mot någon kan vi inte förvänta oss någon förlåtelse från Gud. För den illvillige förvandlas vinet och brödet i Herrens måltid till gift. Han äter och dricker en förbannelse över sig.

3. *Hämnd*

Den tredje motsatsen till ödmjukhet är begäret efter hämnd. Hämnd är när illviljan kokar över. Hämnden är Satans nektar. Bibeln förbjuder oss gång på gång att avstå från att söka hämnd. Paulus säger i Romarbrevet 12:19,

Romarbrevet 12:19 (SFB-98)

¹⁹Hämnas inte, mina älskade, utan lämna rum för vredesdomen. Ty det står skrivet: *Min är hämnden, jag skall utkräva den*, säger Herren.

Att söka sin egen hämnd är att ta Guds ämbete ur hans händer. Det är han som ska utkräva hämnde, och han kommer att göra det. Gud kallas för ”vedergällningens Gud” (Jer 51:56) och ”hämndens Gud” (Ps 94:1).

4. *Tala ont om andra*

Den fjärde motsatsen till ödmjukhet är att tala ont om andra.

Efesierbrevet 4:31 (SFB-14)

31 Lägg bort all bitterhet, häftighet och vrede, allt skrikande och förolämpningar och all annan ondska.

Många har tungor som är som eld, och det är djävulen som tänder tändstickan.

Jakobsbrevet 3:6 (SFB-14)

°Och tungan är en eld, en värld av ondska bland våra lemmar. Den smutsar ner hela vår kropp och sätter hela livet i brand och får själv sin eld från Gehenna.

Jesus säger i bergspredikan,

Matteusevangeliet 5:22 (SFB-98)

22 Jag säger er: Den som blir vred på sin broder är skyldig inför domstolen, och den som säger 'idiot' till sin broder är skyldig inför Rådet, och den som säger 'dåre' är skyldig och döms till det brinnande Gehenna.

Så om ödmjukhet nu inte är något medfött, biologiskt, och inte heller är slöhet eller snällhet. Och om det är motsatsen till något som har med förhastad vrede att göra, och motsatsen till illvilja – skulle det kunna innebära välvilja? – och det är motsatsen till att söka egen hämnd, och motsatsen till att tala ont om andra – kan vi då säga med mer precision vad det faktiskt handlar om?

Vi går vidare till punkt 2.

II. VAD ÖDMJUKHET ÄR

Här vill jag försöka fortsätta cirkla mig inåt mot kärnan. Så jag börjar i mer generella ordalag och fortsätter sedan i tre punkter som i stigande ordning sammanfattar vad kristen ödmjukhet handlar om.

Grekiska: inriden, "broken"

De gamla grekerna använde det ord som är översatt till "ödmjukhet" på flera sätt. Det kunde vara något mildt och lugnande, som en välgörande medicin eller en svalkande vindfläkt. En orkan ödelägger och dödar, men en mild vindpust svalkar och lugnar. Men den mest träffande bilden är den av en unghäst som inte blivit inriden. Den är mycket kraftfull och otyglad, och sparkar och skadar och förstör. Men när man ridit in den, eller som man säger på engelska; när den "brutits", är den ödmjuk. Det betyder inte att dess kraft är borta, utan att kraften är tyglad. Det betyder inte att den aldrig arbetar med sina muskler, men den arbetar inte längre för sin egen skull.

Det finns alltså en sorts flexibilitet, en villighet att böja sig och underordna sig, som kan tillämpas både gentemot Gud och människor. Att i förtröstan på Gud lita på att Gud ger mig det som han finner för gott (1 Sam 3:18). Att vara tacksam för allt han ger, oavsett om det är bördig jord eller stenig jord. Ett exempel på en icke-ödmjuk person har vi i profeten Jona, som sade till Gud att han hade rätt att vara arg på Gud ända till döds (Jon 4:9). Det finns i ödmjukheten en vilja att underordna sig och följa Guds ord. Och när ordet motsäger mig och ställer till problem för mig rannsakar jag i första hand mitt eget hjärta och försöker inte att ändra på vad Bibeln säger till mig.

Ungefär så långt kommer vi med att titta på hur ordet används i grekiskan. Den som är ödmjuk är som en bruten unghäst som har all sin kraft kvar, men som använder den för högre syften än att sparka och springa för sin egen skull.

Self-forgetful, osjälvmadveten

Ödmjukheten kan bara komma efter att ha varit fattig i anden och efter att ha sört sitt tillstånd. Man kan inte vara ödmjuk utan att vara fattig i anden. Man kan inte vara ödmjuk utan att med sorg ha insett att man är en förlorad syndare. När jag har en sann bild av mig själv har jag inget att berömma mig av. Allt beröm är uteslutet. Det finns ingen stolthet kvar. Det finns inget i mig själv som jag är intresserad av att framhäva.

Vi kan ta det ett steg ytterligare. Den person som är ödmjuk har en sorts omedvetenhet om sig själv, en *osjälvmadvetenhet*. Det är inte en person som behöver vaka över sina egna intressen. Det är inte en person som behöver vara defensiv.

Det finns en förunderlig frihet här. När man inte har något att försvara gör det inte så mycket om folk talar illa om en. Det är inte för att man har dåligt självförtroende eller för att man föraktar sig själv, utan för att man har förstått att mitt liv, min identitet, mitt värde inte alls hänger på vad den ena eller den andra personen tänker om mig. Inte för att jag är uppblåst i mitt ego och har gått en kurs att stärka mitt självförtroende, utan för att allt det goda jag har – och det är mycket – har jag fått av Gud. Men jag har inte fått det som en lön för något jag gjort, jag har bara fått det för att han är god.

Vi får bo i det fina huset där vi bor för att Gud har gett oss det. Det är han som har fört oss dit, och det är han som gör det möjligt för oss att betala för det. Vi har fått gå igenom det lidande vi har gjort under de senaste åren för att Gud i sin godhet har sett det nödvändigt för oss; för att få oss att växa, för att få oss att släppa all förtröstan på oss själva och ännu mer hämta vår glädje i honom och bara honom.

Steg för steg får jag se att mitt liv inte handlar om mig utan om honom och det är en fantastisk frihet.

Den brittiske predikanten och läkaren David Martyn Lloyd-Jones ger en definition av ödmjukhet. Han säger att *den person som är verkligt ödmjuk är den som är förundrad över att Gud och människor kan tänka så väl om honom som de gör och behandla honom så väl som de gör (Sermon on the Mount, 69)*.

I sin bok som på svenska heter *Kan man vara kristen?* har CS Lewis ett kapitel om högmod. Där beskriver han en genuint ödmjuk person. Han säger att om man skulle träffa en ödmjuk person skulle man efter ett sådant möte inte tänka att det var en ödmjuk person. Det är inte en person som hela tiden säger att han eller hon är obetydlig eftersom det i själva verket vittnar om en väldigt självupptagen person. Han säger att det vi skulle minnas efter ett möte med en ödmjuk person är hur intresserad han eller hon var av oss. Eftersom en ödmjuk person varken är att tänka högre eller lägre om mig själv, utan att tänka på mig själv mindre. Att jag inte måste knyta allt som händer, varje samtal jag har, till mig själv. Här har vi friheten i osjälvmadvetenhet.

Då kommer vi till tre punkter som i stigande ordning sammanfattar vad kristen ödmjukhet är.

1. Bära det onda andra gör

För det första: ödmjukhet är att bära det onda andra gör. Den som är ödmjuk är inte lättprovocerad.

Psaltaren 38:13-14 (SFB-98)

¹³De som står efter mitt liv lägger ut snaror,
de som söker min olycka talar om min undergång.
Hela tiden tänker de på svek.
¹⁴Men jag är lik en döv som inte hör,
lik en stum som inte öppnar sin mun.

Ödmjukheten har ett dövt öra, och den fortsätter att se det goda hos personer som lägger ut snaror. Det betyder inte att vi aldrig ska svara när folk tror vi är galna. Det kan leda människor att tro att vi är skyldiga när vi inte är det, vilket är vilseledande. Vi ser att Paulus gör det om och om igen. Men han gör det alltid med måttlighet.

Ödmjukhet är att bära det onda andra gör.

2. Förlåta det onda andra gör

För det andra: ödmjukhet är att förlåta det onda andra gör. Jesus säger,

Markusevangeliet 11:25 (SFB-98)

²⁵Och när ni står och ber, så förlåt om ni har något emot någon. Då skall också er himmelske Fader förlåta er era överträdelser."

Det här går emot allt som finns i vår gamla natur. En fallen människa glömmer det goda människor gör men minns det onda. Men när Gud fött oss på nytt har vi fått den Helige Ande som verkar i oss så att vi kan förlåta det onda andra gör. Och vi kan alltid påminna oss om hur Gud först förlåter oss:

Han förlåter *fullkomligt*. Han utplånar synderna och kommer inte ihåg dem längre (Jes 43:25; Jer 31:34).

Han förlåter *allt*. Han håller inte fingret kvar på någonting, utan låter allt gå. Vi läste Ps 103 tidigare, som säger att Gud förlåter *alla* våra synder.

Han förlåter *ofta*. Vi syndar ofta. Varje dag kommer vi tillbaka till honom, och han förlåter. Därför står det om honom att han ger "mycken förlåtelse" (Jes 55:7). Petrus frågar hur ofta vi ska förlåta. Sju gånger? Jesus svarar: sjuttio gånger sju. (Matt 18:22)

Vänner, detta är så viktigt. Jesus påpekar ofta att vi ska få det mått av förlåtelse som vi själva är beredda att ge. Låt det vara generöst. Be om hjälp att släppa de onda saker som människor gjort.

3. Löna ont med gott

För det tredje: ödmjukhet är att löna ont med gott. Här har vi höjden av ödmjukhet. Nya testamentet lägger ut en tretvinnad tråd som inte ska brista så lätt. Hör här:

Matteusevangeliet 5:44 (SFB-98)

⁴⁴Jag säger er: Älska era ovänner och be för dem som förföljer er.

Romarbrevet 12:20 (SFB-98)

²⁰Men om din fiende är hungrig, så ge honom att äta, om han är törstig, ge honom att dricka.

¹ Petrusbrevet 3:9 (SFB-98)

⁹Löna inte ont med ont eller skymf med skymf. Tvärtom skall ni välsigna, eftersom ni är kallade att ärva välsignelse.

Att löna ont med ont är djuriskt. Att löna gott med ont är djävulskt. Men att löna ont med gott är himmelskt.

Återigen, det kräver ett nytt hjärta. En ny natur. Det kräver ett mirakel av den Helige Ande. Men det är möjligt. Det är möjligt att leva det nya liv som Jesus kallar oss in i. Det är Gud som ger kraften och allt är möjligt för honom.

Ödmjukhet är att *bära det onda andra gör, att förlåta det onda andra gör* och att *löna ont med gott*. Ödmjukheten är ett kännetecken på den människa som tillhör Herren, som är en medborgare i ett annat rike.

III. VAD DET BETYDER FÖR OSS

Nu borde predikan dra sig mot sitt slut, men jag vill bara alldeles kort ge ett par förslag till vad det här betyder för oss, här och nu.

Att kämpa mot världen med världens medel

För det första vill jag betona hur Jesu saligprisning av de ödmjuka går emot så mycket av världen, men även den kyrka som kallar sig kristen idag. Därför att det finns en stark tendens – jag skulle till och med kalla det för en given regel – att kristna församlingar och samfund ska kämpa mot världen på världens villkor. Man försöker mönstra stora arméer. Man vill samla så mycket folk som möjligt och tänker att ”tillsammans är vi starka”. Som om Gud skulle bli hjälpt av att vi har en stor organisation istället för två eller tre små. Att tro att man ska segra genom organisation eller andra mänskliga knep är både högmodigt och arrogant. Jesus säger, ”salig är de ödmjuka”. Som kristna församlingar har vi fått de verktyg vi behöver för att göra Jesus känd. Det är inte stora organisationer. Det är Guds ord. Det är bönen. Och det är ett folk som vill leva i Jesu efterföljd och tillbe honom i Ande och sanning.

Vänner, var inte oroliga. Gud bjuder oss in i ett liv där världens värderingar ställs på ända. Det är inte den som är mäktig och stark som ska ärva jorden. Det är den som är ödmjuk. Det är den som är fattig i anden. Det är den som sörjer. Han kallar oss inte att imponera på någon. Han kallar oss att vara trofasta och hålla fast vid det som är rätt, sant och rent och behagar honom. Det är han som ger växten. Och när växten kommer är det han som får äran.

Bara Anden kan göra oss ödmjuka

För det andra vill jag än en gång betona att det är omöjligt för oss att göra oss ödmjuka i egen kraft. I historien har olika stackare försökt på så många olika sätt. De har blivit munkar. De har suttit i träd. De har tigit i öknen. De har plågat sig själva. Men allt det där är förmätet. Bara den Helige Ande kan göra oss ödmjuka. Bara den Helige Ande kan göra oss fattiga i anden. Bara den Helige Ande kan få oss att sörja vår synd och skapa i oss en sann bild av oss själva och ge oss Kristi sinnelag. Allt detta är Guds goda gåvor som han ger av nåd.

Men det betyder inte att vi inte ska göra någonting. Kämpa som om livet hänger på det – för det gör det. Det är bara de ödmjuka som ska ärva jorden. Det finns inga andra kategorier av människor där. Faktum är att den grekiska konstruktionen ger betoning åt att det är *de* som ska ärva jorden. Det är en exklusiv skara. Därför är det värt allt att få fatt på det.

AVSLUTNING

Så låt oss leva våra liv i Andens kraft. Låt oss leva i ordet och bönen och i den kristna gemenskapen. Låt oss dagligen, i andens fattigdom kasta oss på honom och påminna oss om hur Kristus är vårt allt.